

میات

نسخه سی هزار و ده ۱۰۰ غیر مشترک .
سنه ایکی پوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتler ایشین ۴ دلار) .

ایونه واعلان ایشانی ایچن استانبول بروزرسنه
مرا جست ایدیاپور .
یازی ایشانشک مرچی آنقره مرکزیدر .

میات دامعاً میات ... دنیا به داهما یهوده میات فاتالم ...
- نیجه -

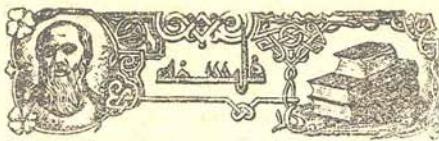
اداره مرکزی :
آنقره ۵۵، استانبول جاده سندنده آنقره
معارف امینلکی یانشده داره

استانبول بوروسی :
استانبول ۵۵، باب عالی بلاده سندنده رسیلی برشنہ
داره خانه می خالندھی داره
تلفون : ۳۶۰۷

صایی: ۱۳

آنقره، ۲۴ شباط، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مدنیت تاریخنده فلسفه‌نک رولی

موضوع عمره داخل اولان اوچ تعبیرک هر بری
حنده جادله کتاب یازیلشد : مدنیت نهدر ؟
مارخ نهدر ؟ فلسفه نهدر ؟ معماهی زمان چیز
و ابامارله مغضبلتری تعریفه ازاهه ایدمه یور ؛
بز اونلری ساده‌جه ایاثا ایدلش مسئله لرکی قبول
ایمک صورتیله بالکز کندیزی آلداتایلورز. آجاق،
بو تعبیرلدن برینه ، یعنی فلسفه‌یه ، کلبه بونک
قارشینده وضعیتم هیچ او مازسه آجقدر ؛ چونکه
هانکو مسئله‌لری ساده‌جه او لدینی کی قبول ایتدیکمی
بونده آشکار اولارق بیلرذ. فلسفه‌نک مدنیت تاریخیله
اولان مناسبترینک بیانی، هر شیدن اول، دولا پیله،
انسانک کندی تابع او لدینی فلسفه‌نک شرح واپس‌خدن
عبارت قالبر. بو واقعه کوز او کنده طوبنادیقه،
بالکز، ظهور ایده جک تیجه‌ی مثبت کی قبول ایثک
اضطرارنده قالمایز، بلکه اورتایه ، بالذات کندی
فلسفه تقلیریزدن آیری اولارق دوشونلش و یا پیشم
ابتکاری بر تفاصیه عاده‌تیجه‌لر قویدی‌غمزی ظن ایثک
صورتیله نفسی ده آلداتش اولورز .

بناءً عليه، بنـ، مدنیت تاریخنده فلسفه‌نک رولی
مسئله‌سته ، متقدم بر فکر ایله تقریب ایده جک که بو
فکره نظرآ فلسفه‌ده، حد ذاتنده ، سیاست، ادبیات
وصوری (پلاستیک) صنعتار کی ، بشری حرثک
بر حاده‌سیدر. فلسفه‌ایله اشتغال ایدنلر آراستنده جای
بر قناعته کوره‌اسکی متفکر لر، تفکر سیسته ملنده، کندی
زمانلرینک شرط‌لری و مغضبلتری عکس ایتیردکلری
حالده، عمومیتله بوکونک فلسفه‌سی و خصوصیله بر انسانک
کندی فلسفه‌سی حریق تشكیل ایدن مؤسسه لرمغضله‌ستک
تا نیزندن آزاده‌در. پیفعون ده، در قاتم‌ده، قافت‌ده،
فلسفه‌یی یکیدن تأسیس ایله‌دیکنی دوشونشیدی ،
چونکه هر بری، اون، صاغلام بر صورت‌ده منحصرآ
ذهنی بر قاعده (basis) اوزریه وح ایمکده ایدی،
منحصرآ ؛ زیرا ذهندن باشقا هرشی بو قاعده‌نک
خارج‌جنده قالیوردی . زمانک حرکتی بونده که رویت
غلطی میدانه چیقاردی ؛ او کوستردی که فلسفه‌نک
اسک و هویت یک اولان ایشی، بشرک بزماده کی
 فعلی رووحی (actual mind) تشكیل ایدن عننه‌لر
هیئتی، یک اولان و منتقل ولایتلره (Authorities)

ادبیات ویرمشدر. انکتره‌ده، آلانیاده «مکتبی قلاسیسم»،
ادبیات ضعفه دوشورمشدر. «قلاسیق ادبیات» فرانسلر لر
ملی مالیدر. نیته کیم او کاکعکس العمل اولان «رومانتیسم» ده
آلان و انکلیز مخصوصیدر . فرانسایه آجاق بر مکتب
و بر تقلید اولارق کیردی . بونی آیری بر مقاله‌یله
ایضاحه چالیشا جفر .

علی هناب

«بووالو» نک معاصر لرینه اجر و تلقین ایتدیکی
«عقلک هر شیه فائقیتی » فکری عصرک و متعاقب
یکی فلسفه‌نک اک بویوک سیاسی «ده قارت» لک نقطه
نظرندن عبارتندی . بوفکردن و «اصالت و علویت»
موضوع علنندن آیریلیان معین قلاسیق قاعده‌لردن قور‌تلیش
یکانه‌شارع، بنه قرووازه‌نک دیدیکی کی ، مولیه‌ردر.
مولیه کندی باشه بر دنیادر . فقط بونی شرح
و ایضاح ایمک شومقاله‌نک وظیفسی ده کلدر. صدده
کلهم :

بوتون یوقاریکی ایضا‌حاتدن صوکرا «قلاسیسم»
تحلیل بر نظر عطف ایده بیلرذ :
۱) قلاسیق ادبیات، مطلق صورت‌ده «روننه‌سانس» که
برمولودیدر .

۲) بو ادبیات «هسته‌تیک» نی اسکی یونان
شاه اثرلرندن اقتباس ایتشدر .

۳) قرون وسطی نک «اسقولاستیق» «ذهنیت»
عکس العمل اولان قلاسیق ادبیات «روننه‌سانس» که
بوتون مخصوصی کی حد ذاتنده (لایق) در .
حتی بونقطه‌اونک اکبارز بر «علمات فارقه» سیدر.
۴) قلاسیق ادبیات ، سیستمی اعتباریه آصل
لریک ده کلدر . ذهنی ، تحریجی بر ادبیات‌در . قوتی
- حتی راسینده بیله - کوکلدن ده کل ، ذکادن
آلر . [**]

۵) قلاسیق ادبیات، ملتك قونوشیدی لسانه
قیمت ویرمشدر. و ملتر کنديلری قلاسیق ادبیات‌ک
سایه‌ستنده او لا لسانلرند بولشلردر . «قلاسیق دور»
لسان ایچون «مکملیت» دوری در .

بورایه صوک بر استطراد اولارق قید ایده‌م که
بزم . «دیوان ادبیاتی» نه ، آجاق ایران ادبیاتی
موده‌ل اولارق قبول ایتدیکی ، و معین قاعده‌لر تابع
بولوندینی ایچون آراسیدرا (قلاسیق ادبیات) ده نیمکده‌در.
یوشه شوازوژنجه مقاوله‌ل شرح واپساح ایتدیکم
اوژره (قلاسیق طرز) که منشائی، ماهیق ، شمولی
دوشونله جک اولورسه اونک «غرب قلاسیسمی»
ایله هیچ بر مشابهی یوقدر : دیوان ادبیات اسلامی
بر ادبیات‌در . تورک ملتی او ادبیاتک دوام ایتدیکی
عصر لر قرنده تماقاً «قرنون وسطی» حیا یاشیوردی .
بو ادبیات بالحاصه لسان اعتباریه کاملاً (اسقولاستیق)
یعنی «مدرسوی» در . ذهنا . ذهنت اعتباریه ده
اویله‌در ، چونکه هیچ بر دیوان شاعری - ولوکه
دنیوی دویغواری ترم ایتش اولوسون - اسقولاستیک
قاطاطاشیمقدن آیریلامشدرا . آیریلایسنه اساساً مکان‌منصور
ده کلدر .

قلاسیسمی ایضاح ایدر کن فرانس ادبیات‌نک
آیریلادق ؛ چونکه بو طرزک اک مکمل غونه‌لری او

[**] زنم دیوان ادبیات ده بونقطه‌دن عینه ماهیده‌در. بناءً عليه
«لریک» ده کلدر . دیوان ادبیات سیستمنک لریک اولایکی
مثلاً فضولی ویا نیمکه لریک اولالریه مانع ده کلدر . آجاق
اونتو تولمالیدرک فضولی ده، نهیده‌بله «ذکا» و «ذن» که ووی
باورزد . ویا یوک بویوک شاعر معاصر لرینه آجاق «دیوان ادبیاتی»
آسته‌یکی داخلنده همارت کوسته‌کلاری ایچون وغبت بولشلردر .

«ره قور» لک فرقی انتاج ایتشدر . بوقیر ر. قورد
ذاتاً « محلی رنک » اهیت وریلزدی . الیسه اعتماتی ده
یوقدی . تراژه‌دی شخصلری - رومالیلر ، یونانلیلر -
اون دور دینجی لوئی دورینک قیافتیه محنه یه چیقارلر دی .
بو نوعده یکانه اهیت وریلن شی « اسلوب » دی .

« فلاسیق تراژه‌دی « هسته‌تیک » ی « وظیفه‌نک قدسیتی »
اساسنه مستندر : اخلاق فضیلت ، احترام‌لرله ، حق

قلبک اک صمیمی تایلریله اوغراسیر و غله چالار .
(سید) ده رودریق، تجاوزه اوغرایان باستک انتقامی
آلن ایچون نشنلیسی (شیمن) اک باستی ٹولیدر .
(هوراس) ده ایکی اوغلنک قتل ایدیلیکنی دویان
اختیار رومالی، اوغلنک مانع طوغا زده اوچنچی اوغلنک
دوشمان اوکندن قاچدینی ، کبرمه‌دیکی ایچون غضبه
کلایر ....

قرنه‌یکه تراژه‌دیلرند شخصلر فکر لری پاک خطیبانه ،
پاک قوتی ، پاک پارلاق افاده ایدرلر .

فرانس ادبیات دیستنک اک مکمل غونه‌لری راسین
روما تاریخنده آلیوردی . راسین یونانلیلر دن اقتباس
ایتدی . و قهله‌لده عشق و احترامی غالب کوسته‌ریر .

اک مهم رولی قادیلر ایفا ایدر . مشهور لا برویه
« سجیه‌لر » عنوانی اثرنده بوایکی قلاسیق استاد حنده
بر مقایسه یا پار و بالحاصه دیرکه : « قورنه‌ی بزی

کندی فکر لرینه متقاد ایدر . راسین بزمکله تابع
اولور . قورنه‌ی انسانلری « اولالری لازم » کلیدیکی کی
رسمی ایدر . راسین اولدقلاری کی . بینجی ده تقدیر

اولان ، حق تقليدی ایجاب ایدن خصلتلر وارد .
ایکینجی ده هر کسک کوکنده یاشایان ، حق بالذات

دو بولان شیله‌ر تصادف ایدیلر . قورنه‌ی انسانی
یوکسکه‌لری، حیره‌ده دوشورر ، استدیکی بر سوروکلر ،
تربيه ایدر . راسین ذوق‌لرندیر ، تحریک ایدر ،

دو قونور ، کوکلره تفود ایدر . قورنه‌یده حکتلهار ،
قاعدله‌لر ، عقیده‌لر کوزه چارپار . راسینه ده ذوق
ودویغولر ... قورنه‌ی چوق اخلاق ، راسین چوق

طبیعی در .

بونک‌سیبی شودر که قورنه‌ی، تراژه‌دیلرند اصالت
واخلاقیت پاک اهیت وریل ایشان شاعری « صوفوقل »

استاد طائیشیدی ... راسین ایسه بشری احترام‌لر
تصور ایدن « ثورید » ی « تقلید ایدیوردی . بونان

ادبیاتی اکایی تبع ایدنلردن معلم قرووازه : [« صوفوقل »]
تقدیر و حیرتک . « ثورید » خرازتی ، نادر ، مجیب ،

أليل دویغولرک ، خلاصه بشری اضرط ابرک شاعر لریدر]
دیرکه بو حکمی هیچ بر کلکه سنی دیکشیدر مکسین
ایکی فرانس قلاسیتنه ده تطبق ایده بیلر .

« قلاسیق قومه‌ی دی « مولیه‌ر » (۱۶۷۳-۱۶۲۲) اک
شخصنده کالانی بولی . بو قلاسیق داهیه ، حقیق

معنایله « ره آلیست بر صنعتکار » دیکنچ چیکنمه مه لی بز ؛
چونکه یاشادنی دورک بیانی ایشانه ده کلدر . آجاق
اوتو تولمالیدرک فضولی ده، نهیده‌بله « ذکا » و « ذن » که ووی
باورزد . ویا یوک بویوک شاعر معاصر لرینه آجاق « دیوان ادبیاتی »
آسته‌یکی داخلنده همارت کوسته‌کلاری ایچون وغبت بولشلردر .

او لاجق تلقیل صرف شخصی تفسیر نو عن دندر ، چونکه اونلر بالکر مؤلفنا و تفسیر خصوصی فلسفه لریه مثال او لورلر . فلسفه تاریخی ، هانکی زاویه دن و هانکی مقطع دن ایسته رسه کز آلکز ؛ هنده چن ، آته ، اون ایکنچی و یا یک منج عصر آورو پا فلسفه لری آلکز ، خاطر لانا ماما بایق در جهه او زاق بر ماضیدن کلن بر عننه لر جو لسی بولور سکر . خیله اوزرنده کی سرت حاکمیت ایله اینتویزه اید بیچی بر تائیره مالک کورون بر طاقیم نافذ مشغولت علاقه لری بولور سکر ، لارکن بونلردن قور توبلق و یکی بر حیات قیمتی افاده ایتمک ایچین بر طاقیم مقاومتر ، عصیان علامتی ، جدالرده بولور سکر بوناند مشغولیتار آته ده اولدینی کیبی سیاسی و بدینی اولایلیر ؟ بکون اولدینی کیبی اقتصادی و علمی ده اولایلیر . لارکن هر ایکی حال دهه یا پا لاجق ذهنی برایش وارد ر ؟ انسان کنه لرینک رو حلزونه بودن بیوه ایشلمن حاکم علاقه تصفیه ایدیله جکدر ، بو تیجه ایسه آنجاق اصطفا ، اطراف ، ارجاع و دستوره افزاغ عملیه لریه استحصلال ایدیله بیلر . اونک بر محراقه طوبلا غاصی لازم در ، بونک ایچین ده ذهنی بر جبر آلتنه آلیناسی واعظام او لون عاسی ایجاد ایدر ؛ یعنی ذهنی او لارق شورده بولون عاسی لازم در ، چونکه هرواضح و برآق شوره اصل ماهیتی ایجادی او لارق ، بر شیئک مادون او لان مو قعنده بکسلیه لرک اونا ، موجودی اعتباریه متعن (*) بر مرکزیت و بیرونی دیگدر . هر ترده ده ، معنارده ، شوره ایچین بوله بر یو کسلمه بی حوصله کتیره جک در جهه ده ده رینک و کنیشلک موجود او لورسه ، دورک حاکم علاقه سی ایله ، منشأ اعتباریه اوندن فرقی و معناده ده آپری او لان نافذ مشغولیتارک برب لریه توفیق و یکیدن تأثیف ایدیله لری وظیفه سی ظهور ایدر . مثلا ، یکی ریاضی و قوقرنی و سیاسی املاری نی آته نک عن غنوی اعتیاد لریه تطبیق ایچین افمو طوره ک راحتز ، حضور سر ز جهد لری ، قرون وسطاده خرسیان فوک الطیبیه جیلکی (Supernaturalism) ایده مشترک یونان طیبیه جیلک اعادتا مضحك بر طریزه خوش اتحادی ؛ و صوک دورده ، یکی طبیعت علمنک ، موروث قلاسیک و وسطائی مؤسسه لر اتحادی تأمین ایچین حال اقایان مقدده دو ایدن جهیدی ملاحظه ایدیکن . هر تکرک حیاتی ، یکی ایله اسکینک ؛ ده رینره اشلهمش عادل لرک غیر مشعور و ضعیتارک بر نقطه ده اتحاد لریه مؤثر او لایه متوجه ده ، بو ایسه ، فالیتک یکی ظهور ایدن استقاماتی تیجه سنده اسکی ایله بکی آراسنده حادث او لان تازع سبیله ، دقت ساحه سنه کیبرد . متین دوره لرده ظهور ایدن فلسفه لر ، متبرد ماضی ایله هصر آتی آراسنده داها او زون دو ایلی اتحاد لر حصوله مؤثر او لق ایچین مقتضی داما بیوک تادی نونه لری تینین ایدرلر .

بو صورتله فلسفه حرث تاریخی ایله ، مدینته توالي ایدن تحواله ایله ، اک صیقی بر رابطه ادامه ایدر . فلسفه عننه جریان لر ایله بسله نیر و بحرانی آثارده ، جریانه یکی بر استقامت بولون بیلک ایچین ،

معنالی او قیانوس وارد رک بونلرک حق وباطل ایله علاقه و مناسبتری وارد دکلدر . یونان مدنیتی حمیدر ، باطنمیدر ، بوجهه هیچ علاقه دار او لایز ؛ بوراده بزم العظیم علاقه من امد نیتک معناسته نفوذ ایمکده ده .

فی المعرفه شکسپیر ک « هاملت » نک ، شلی نک Sky - LarK » نک حقیقتی آزارز ؛ لارک بوراده ک حقیقت ، علیه بیانده کی ، تاریخی قیده ده ک حقیقت دن فرقی بر شیدر .

فلسفه ده ک علاقه من ده آته مدینتک ویا بر عاشا اثربنک ویا خود لریک بر شعرک معنایی ایله اولان علاقه من ده قابل قیاسدر . معنیدار تاریخ انسانک خیله سنده یا شار ، فلسفه ایسه خیله نک کندی متقدم فتوحاتی داخنده داما کنیش بر جوانی در . انسانی ، اوزرنده بورودیکی طوبریدن ، ویا ییدیکی پاناسنده متمیز بر حاله قویان بکانه شی تکری و هیجا . نزدی در ، کدو کا شوره دیگده هیمز متفق . صوبالرک و طاشرلک بینه سی بیلمک ایشی - که بالطبع بونه حقیقت ، اساسی بر ماهیتده در - بیله ، نهایت معنار ساحه سنده شوره ایچین یکی بر زنگنیکنکه اشاردار ، و لوكه بو بیلکی صوبالری و طاشرلی قول الاعنخ خصوصیه منضم بر قابلیت و بر مسے بیله . اک معنیدار اولیه موجود اولق یعنی حال او لسایدی ، اکر قیمان ایله حاده ده اراسنده عینت ولون سایدی افتکاره ، بکانه مکن فلسفه او لوردی . بونک ایچین در که بالذات علیه تکرده ، نهایت ، خیله نک بر افعوله سندن عبارت ده ک بوصوره ایله حیاتی ، اشیانک معناری ایله زنگنیه شدیر بر ؛ تطبیق و مراقبه ایدیلک کی ب طاقیم محکاردن کچک ضروری ده علی تکرک ماهیت خصوصیه ایجادیدر .

انسانک بدی و موجودی ایله دنیانک طیش قابو غنده آنجاق سطحی و کیچی بر ایز بر قابلیتش اولدینی سویله مک خرج عالم او لمشدر . بیلیز لر عالمک عظمتی ایله ، انسانک اصغر نامناتی در جهه ده ک کوچکلکنی مقایسه ایک او جوز بر ذهن اکنجه سی حالی آمشدر . حالبکه بیتون بوله مقایسه لر غیر جائز در . موجو دیت ایله معنای مقایسه ایده میز ؛ بونلر آپری غیری شلدر در . انسانک سیجوی حیاتنک اصل کندیسی . در که اولا بیلیکنکه کنیشله بیلک پاییلان و ار لرک معنایش تشكیل ایدر او نسیز بیوار لرک نه بر قیمتی او لور ، نده برمعنای . بونلر ایچین هیچ بر فیزیکی موجو دیت و شوری تجزیه (*) مقایسه یوقدر ، چونکه بیا کنچن ، بر نیخی نک بکانه موجود مقایسه در . وار لرک [being] - هر تر قادر او نک سبب وجود دنک ایلینیا [existence] دکاسه ده - معنایی ، تحریک ایتدیکی هیجان ، ادامه ایتدیکی تکرک تشكیل ایدر .

بناء علیه فلسفه ایله فلسفه نک مدینت تاریخنده کی روی آراسنده قابل تخصیص بر فرق بوقدر . مدینته سیجوی ، بکانه ، بر افعوله کشف ایدک ، تعین و تعریف ایدک ، فلسفه نک کندیسی تعریف ایتش او لور سکر . فلسفه بی دیکره هانکی بر طریزه تعریف ایتمک سراب آر قاسنده قو شمقدر ؛ بوند حاصل (*) تجربه معنایه اولان تجربه ده کیلدر ، حیاته پیویلان حال دمکدو .

قابل تأثیف اولایان علمی تایبلره و سیاسی املاره توفیق ایک غیرتیدر . فلسفه فلر ، تاریختک ، حرکتی ایچنده طوتولش ، جزو لریدر ؛ بلکه برد رجه به قادر او نک آتسنک خالق درلر ، لارک محقق که ماضیستک ده مخلوق درلر .

فلسفه فی ، مجرد اولارق ، موضع زمان و مکان ایله مقید اولادن ، ابدی حقیقت ویا شایست ایله علاقه دار بر معرفت اولارق تعریف و تصدیق ایدلر ، مشخص بر موجودیت اولارق ، فلسفه نک ، تاریخی بر ماهیتی حائز اولدینی ، زمانی بر کیشی ، و مختلف موضع مکانه (habitations) مالکیتی قبوله مجبور درلر . فلسفه تاریخنی آجیکز ، هیسنده ، سیاست ، صنایع . و کوزل منتعل تاریخنی ها ده ذهنی منظومه لرک هب یعنی زمان دوره لرنده و هب عینی جوغرافی تو ز علرده بولوندیغی کورور سکر . بر فلسفه تاریخی تصور ایده مدم که موضوع غرب و شرق قسمیتی آبیرمامش او لسون ، و غرب قسمی قدیم ، وسطا ئی و موده رن دور لریه تفریق ایمه سین ؛ یونان فلسفه سندن بحث ایدر کن ده ، اونی « آسیا » ، ایتالیا مستعمره لری و « آته » فصل لریه تقسیم ایمه سین . دیکر طرفدن ، فلسفه فی ، قابل حل اولایان غیرش آن مسئله لرله عقیم و بر ته ویه (monotonous) بر اشتغال عد ایک صورتیه است غاف ایدنده ، کندی نادانقلریه (Philistinism) قائل اولادیقه ، انکار ایده مهزلر ک فلسفه ابدی حقیقت لریه ایله علاقه دار عد ایدیله بیلله بیله ، او بشریت احوالی (protests) و دلخی (ments) ردلخی الام (protests) و املاریخ الام ایتمک اعتباریه شایان حیرت در جهه ده معنیداردر .

تفکر تاریخنے ایک دور لوباقیش وارد رک بونلر ، علی العقاد تأثیف قبول ایتمز در جهه ده بربیته ضد عد ایدیلرلر . بونلردن بریته نظر آن تفکر تاریخی ، عقلک ، غایی موجودیت ایله اک ده زن مناسبتیه عائد قیدری احتوا ایدر ؛ دیکرته کوره ایسه ، او ، آآلای واهی ادعالر و کولونچ افالسر سخنه سندن عبارتدر . معماقه بر نقطه نظر ده وارد رک بوند بیا کن رأیده مشترک او لان جهت بولونور و بمشترک مخرج ایسه متضاد نقطعه لردن داها زیاده معنیداردر . معنی (meaning) نک ساحة شمولی حقیقت ک کندن داها کنیش اولدینی کی بی قیمه ده او نک قیمتند داها ده کری در ، فلسفه ایسه حقیقت دن زیاده معنی ایله مشغول او لور . بوله برسوز سویلکم تکلکل ده ، چونکه قولا بیجه یا کلیش آکلاشی لارق حقیقت هیچ بر حال و کارده ، هیچ بر اهمیت اولادیقه معنایه آلینایلر ؛ حالبکه حقیقت اصل مهم اولدینی یرده یعنی حاده لرک قیدنده و موجودیت لرک تو صیفنده ، نهایت سز در جهه ده مهدر ؛ بز ایسه اونی صلاحیتی خارجند کی ساحة لرده تدید ایدیبورز کایته او نک بونا هیچ بر حقیقی یوقدر . لارک حقیقت لر نظر آ بیله معنی داها کنیش برمقوله در ؛ حقیقت عمالرک بر صنفندن عبارتدر ، یعنی تیجه لری ایله قابل تحقیق اولق استحقاقه درون صورت ده مالک معنالردن مشکل بر صنف ، کندی ما هینتری اقتضای اولارق حق ویا باطل او لان معنالر آدانستک یا بر طرفنده او لیه بر

(*) یعنی حد ذاته مالک اولانی ممکن اولایان .

طی واژه‌ای ایدیله سی ایجاب ایدر. برواقعه، فلسفه‌دهی علی بیانکی به حساب ایدیله ماز در جاده مهم بر وظیفه توجیه ایدر. لاکن قسطاس منق در؛ علی برسنیلرله قابل تأثیر اولایان جهتارک اخراجی عملیه‌سی، فلسفه‌نک محتواستک یالکز علمًا قابل تحقیق اولان شیلدن تشکل ایتمه‌سی تأمین ایده‌جک مثبت بر محک ایله عینت حالتده بولونقدن اویاقدر. بو واقعه‌لرک تصدیق ایچین مقتضی منطق لازمه‌لری قارشی‌لامق مسئولیتی قبول ایدن بر بخیله ایله، قابا بر لفظ حقیقی‌لرکی (a prosy literalism) (خاطری ایچین خیله‌دن تمامیه فرات آراسنده کی فرقه معادرلر.

نهایت شیمی‌یه قادرکی مسروداتدن شوئیجه چیفارکه، هر هانکی بر ملنده بولی (Native born) فلسفه‌لرک موجودیت ویا فدایی، اوملتک غیرمشهور عننه‌لری ایله کوکلو مؤسسه‌سنک و حرشک مستحصل قدرتک سرت بر محکیدر. سوزی‌ی او زاغه‌امق ایچین کنده‌لری، جاهیر متعدده کی مدنیت، موضوع بحث ایده‌جکم. دیبور ایدک که فلسفه، موجود حرثک، منطق السجامه مالک اولان، فی الواقع (factually) معلوم اولان شی ایله غیرقابل تأثیر اولایان بر شعوره، بر تخلیه قلب (conversion) ایدیله‌سیدر. لاکن بوقبده حد ذاته مدینیتک دادها ایله‌ری بر حرج‌کنیدر؛ او، اعتیادلر و غالیلر مجوعه‌یی اوزرینه، خارجدن، یعنی معجزوی بر صورتده، ایقاع ایدیلن بر حال دکلدر. اکر آمریقان مدنیت بالذات کنده‌یی تخلیه صورتده فوره‌له ایته‌یه کیریشه‌یورده، اولدن تسمیه و تعین ایدیلش بر طاقم شکلاری - اور و پادن موروث بر اویونی (*) اویشار کی. یکیدن ترتیب ایتمکه اکتفا ایدیپوره برواقمه‌نک کنده‌یی واصل اولدی‌غز حرش درجه‌سنک مقیاسی اولور. بودولو بر آمریقان فلسفه‌سی ایچین عداً واقع اولان غیرت‌ده عینی بولشلفک و عجزک دیک بر بر هانی اولور. بزده فضله‌سی تصرف ایده‌یله جکمz مقدارده قدرت و فعالیت وارد. اوبله صناعی ایشره صرف ایدیلن قوتک اهیتیز اولایان بر قسی شهدی علیه یولنه کیتکده‌در؛ علم «فابریقا» من باش یاوش یاوش صناعی فابریقالعزه رقیب اولاق بر صورتده ایله‌ری‌لهمکده‌در. خصوصیله روحبات و اجتماعی عملی ساحه‌سده اورتایه چیفاری‌لان جهد یکونی دنیانک دیک هر هانکی بر یرنده معادلی زور بولوناجن درجه‌ده‌در. معماقیه صرف ایدیلن فعالیت نسبتله استحصل ایدیلن نیجه‌ک تام بر کفایتده اولدی‌غز دعا ایتمک جی‌سازجه بر کستاخن اولور.

اکسیک اولان ندر؟ طن اندرم که اکسیک اولان خیله‌منک یدیجی فکرل (leading ideas) تولیداتک خصوصنده کی قصوریدر. نظری و معاقوی فکر لردن چکنیدیکن ایچین، بز، تکرار علی التکرار چالیشارک، « واقعه‌لر » ساحه‌سته عظم مقدارده ژللو و اختصاصیله شمش بر سری یکونی چیفاری‌یورز. او نوتیورز که واقعه‌لرساده‌جه معطالردر؛ یعنی ساده‌جه

بو صورتله مؤخر بشری تخلیه و تحسیس او زرنده مؤثر او لشلدر، اویله که اکر بو سیسته‌ملر اولاسه‌یدی او عنصرلر بوقوتدن محروم قالیرلر. سوکرا دیک بعض دور لرده ده مثلا آور و پاده اون یدنجی و اون سکنی‌ی خصه‌لرده اولدی‌نی کی، فلسفه آچیق بر صورتده اقلابیه اولشدر. سیسته‌ملرک کنده‌یلر نیمه بولانقلابک دنوشی تام بر خطادن تام بر حقیقته دوغرودر؛ کری یه بقان مؤخر نسل نظرنده ایسه قطعی اولارق فلاً تحقق ایتش ته‌بول، جهدک آرزو و استقامی ایله قیاس ایدیله‌یه جک بر حالده‌در.

بشری حرثک انشافنده فلسفه‌نک یالکز روله صاحب اولدی‌نی دکل، بلکه بو انشافنده فاسه‌نک بالذات قابل تخصیص بروولدن عبارت اولدی‌نی تلقیسته فارشی سرد ایدیله‌یه جک برجوی اعتراضلر میانده ایکی یا کلیش تلقی واردکه بونله‌هاس ایتمک ایسته‌رم. بوقاریده کی سوزلر ایجاب ایدن تووصیاتدن عاری اولارق آلیندرس، هر تاریخی دورده حاکم بر فلسفه سیسته‌ی بولوندی‌ی فکری تلقین ایده‌سیلر. فی الحقیقه هان هر تاریخی دورده مختلف جریان‌لار و املار وارد؛ فلسفه سیسته‌ملرک ببر لردن تبادی بر قصور (فلسفه بر حقیقت‌الهای اولارق تلقی ایدیله‌یه ببالطبع بر قصور اوولر) دکلدر، صمیمت و حیاتیه بر هاندر. بر جامعده حاکم صنفله، تضییق آلتنده (Oppressed) مکنون صنف، یعنی ستالوکوی محافظه ایتمک ایسته‌ینار ایله، اونک ده کیشمی‌سی آرزو ایدنلر یعنی فلسفه‌یه صاحب اولور لرse انسان بو فلسفه‌نک قیمت اعتباریه ذهنی بر تامیه مالکیت‌نده بحق‌شبه ایدر. دیک‌قطله حقوق داها مهدمر، معنی ایله حقیق بر بربندن آیرارق ایکنجه‌یه برجینیک، معنی شرائط داخلنده مهم، بر انواعی اولق اوزره سرد ایدرکن بوفکری، صانکه بشري حیات و تیره‌لرنده حاده‌لرک فعلی جریان‌لردن تماماً آیری و مستقل معنارده بولونابایلرمش کی افاده ایتش اولم. مقصده بو دکلدر؛ معنار موجویت‌نده دوغار و بردجه‌یه قدار موجویت‌لله ادامه اون‌نور. بناءً علیه اون‌نام موجویت عالله فارشی تمامیه علاقه‌سز قلامازلر؛ هبستنده بولعله‌یی تولیدایلن برجت واردکه بونک اولدی‌نی قادر حستله ادرک ایدیله‌ایدر. بو سیاست ایچین، دین ایچین، صنعت ایچین اولدی‌نی کی فلسفه‌ایچین ده دوغورده. بوتون بونلرک وجود عالی ایله آزجوی مناسبتری وارد. لاکن بونلرک هیستنده بر معنی و قیمت فیض و برکتی واردکه بحاله نظرآ افاده‌نک صحی تالی درجه‌ده قایل، حابوکه علم نام ویرلن افوله‌ده افاده‌نک صحی اک مهم جهتدر.

فلسفه‌نک تاریخی رولنده، علی عاملک، سخت عاملک (که قابل تحقیق صورتده قابل تطبیق اولق حال در) بر موقعی وارد، لاکن بونتی بر موقعدو مشاهده، تجرب و حساب ایله تأیید ایدیلک صورتله اورتایه قوتان منزال، دیکر تعبیرله علی واقعه و پره‌نسپلر، عننه ایله منقول اولان ویا هیجانک تلقین ایتدیکی قیمتلر ایچین مک خدمتی ایفا ایدرلر. هر صمیمتی فلسفه‌ده بونلره قابل تأثیر اولایان جهت‌لرک

اونک تامبعلرنه قادر چیقیلر؛ فلسفه صنایعده‌یکی ایجادلر، کره اوزرنده یکی سی‌اختارله، علمده‌یکی کشفلره فیض و برکت قازانیر. لاکن فلسفه، تحولار ایچنده دوام ایدن مدنیتک و بودوامه رغماً واقع اولان تحولارک منفلع بر انکاسنده عبارت دکلدر. بالذات کنده‌یی بر تحولدر؛ یکی ایله اسکینک بوانحداندن تشكیل ایدن نونه‌لر، قیدلر اویلدن زیاده کهانلردر؛ متعاقب انشافلری اولدن کسدیرمک ایچین بروز سیاست طرزلریدر، تشیتلردر. بر فلسفه‌یی تشکیل ایدن ذهنی قیدرک (مؤلفات) مخصوصدار اولاسی، اونلرک واقعه‌لری سچمه‌لردن و مبالغه‌لری ازاله ایله‌هه لردن ایله‌ری کلیر. هر نقدار بوقیدلر (ینی مؤلفات)، طبیعت واقعه‌لرینک مدلول‌لاری شو ویا بودر، دیرکی کورونور لرسه حقیقته بشرک‌صداقله صاریلی ایجاح ایدن معنیدار قیمتک نه اولاً جنی افاده ایدرلر. بر دلیل ویرهان کوسته‌ریله دیکه بولیه بر افاده اساسیز کورونه‌سیلر. بونک ایچین سزی دعوت ایدیبورم، اوزونجه مدت معنیدار برصورتده حکم سورمش هر هانکی بر فلسفه فکری آلکز، بالذات تدقیق ایدیکر، بورهانی کنده‌یکر بولورسکر. مثلاً افروطوه‌ک کوئی مقصد (Cosmic design) و آهنهک ٹورنکاریخ، آر مسطونک متادی الجریان‌غایه‌لر و مکنینلر (Potentialities) نظریه‌سی؛ قاتش ک ثابت‌ذهنی ترکیب صورتاریخ؛ اون یدنجی و اون سکنجه‌یی عصر لرده کی تکره‌نظرآ بالذات طبیعت‌مفهومی آلکز. بونلری ابدی حقیقتلر اولق اوزره مناقشه ایدیکر، یعاداتا چوچوچه بر قراره واربرسکر، ویا خوده هر هانکی بر قراره امکان بولامازسکر؛ اونلری برده، مؤلفرینک استقباله حاکم اولاً جنفه ایشانقلری قوتلاری افاده ایچین موجود‌حرث‌لردن سچه‌رک آیریدقلری فکرلر اولارق مناقشه ایدیکر، بوسفر بشترانچنک قیمتدار برصورتده معنیدار صفحه‌لری اولورل.

بناءً علیه فلسفه، حرثده بر تحوله دلالت ایدر. مستقبل تفکر و فضل ایچین نونه‌لر تشکیل ایده‌مک، اعتباریله، فلسفه، مدنیت تاریخنده علاوه ایدیجی و تحولی ایدیجی بر روله صاحبدر. انسان بر شی افاده ایدنجه اونک عاقبتنه قاتلایر؛ بر دفعه افاده ایدیلی‌یی اوشی یکی بر « مناظر » (Perspective) اکتساب ایدر؛ بر داعیت قازانیرکه بوانلرک موجودیتنه عائد دکلدر (*) مثبت ویا منفی بر تحریک قوی ایله عرف و عاده کیره‌ر. یکی طور و فعاله‌لاروم اولدی‌غز از عاجکار بر طرزده کوسته‌ریره. مقصدم، فلسفه‌نک رولنده یارادیجی عنصرک ضروری بر صورتده حاکم اولدی‌غز سویله‌مک دکلدر؛ آشکار. درک فلسفه‌ستورلر، اکثریتله، مفافنه کار اویلشلدر. عننه‌لردن سچیلن عنصرلر ایده منقل مؤسسه‌لری تصویب و تصدق ایدیجی اویلشلدر. لاکن، حق بو محافظه کار میسته‌ملریله، تماماً یارادیجی اولاسه‌ده تحولی ایدیجی بر تأثیر اجر ایشلدر؛ حرث‌لردن سچیمش اولان عنصرلره بر قوت اغاره ایتشلر.

(*) یعنی موجودیت‌نک ضروری بر وصی دکلدر

بر داغلی شاعر که کتابه‌سی

ای یوچی، چکر کن شو یوجه داغدن
مزارم اوکنده بر دقیقه دور .
سکوتم سس ویر سکا فردادن ،
سننده انجامک اک صورکا بودر .

اولومه قاووشدم غربت ایلنده ،
آرقامده کیم بیلیر کیمدر آغلایان .
سازیمک نه سسلر واردی تلنده ،
اوسمی ویره من هیچ بر چاغلایان .

کل بکا قلبک سرلیف آج
باق قبرم، نه کوزل ، نه کولکلیدر .
صانماه دکلم شفته محتاج ،
ای یوچی ، شاعر لر اولمه ملیدر .

اوتهده اویویان یالپین قیالر
هر آشام اوزادن بکا سسله نیر .
کوزلرم عدمدن حیاته دالار ،
وجودم ساده‌جه حسله بسله نیر .

دیعم که بویرده فریاد ایت ، آغلا ،
اولسمده اینختیر بخی کوز یاشک .
قبرمدن کوکسک بر چیچک باگلا
اکلیرکن بکا او یورغنون یاشک .

ایچمده ازلدن کلن برسس وار ،
هر اولن کیمسیله بخی بر طوما .
بنده حیات ایچین حالا هوس وار :
اونوغا ای یوچی ، بخی اونوغا ! ..

ایچین رهیب

گوزهـل

قان کیدهـر یوزیکی کورسم ایـحمدـن ،
کورـمـسـمـ چـیـلـدـنـ چـیـقـارـ بـوـ عـقـلـ ؟
نـفـمـدـنـ تـائـیـلـیـ سـکـوـتـکـلـهـ سـنـ
بلـلـیـ صـوـصـدـوـرـدـکـ ،ـ اـیـ کـلـ دـوـدـاـقـلـیـ ؟
بوـ کـنـیـشـ بـاـنـچـیـ آـلـشـ اـیـچـنـ ،ـ
کـوـزـلـکـ بـرـخـالـیـ ژـوـنـکـیـ یـهـ .ـ

کـوـکـلـکـسـیـنـهـرـکـ فـارـکـ صـوـغـوـغـیـ
رـنـکـنـیـ بـرـاقـشـ آـطـلـاسـ تـنـکـدـهـ ،ـ
دـاـغـلـرـیـ صـارـاـرـسـ نـاـصـلـ بـرـ بـوـغـوـ
رـوـحـکـ پـرـدـهـدـرـ یـوـزـکـ سـنـکـدـهـ ...ـ
برـ آـنـشـ پـارـچـهـسـیـ کـسـیـلـمـشـ آـدـکـ ،ـ
بـلـلـیـ ،ـ هـرـ دـوـیـانـیـ یـاقـقـ صـرـادـکـ .ـ

صـاـچـکـهـ آـیـرـیـ چـکـدـیـ هـرـ تـلـیـ ،ـ
یـارـاتـانـ بـوـقـلـرـیـ بـرـبـرـیـ صـایـدـیـ ؟ـ
کـوـکـ یـوزـیـ دـوـرـوـرـکـنـ بـوـیـلـهـ کـوـزـهـیـ
کـیـمـ یـرـهـ صـالـاـرـدـیـ اللـهـ اوـلـاـیدـیـ ؟ـ ..ـ

ایـشـیـقـلـیـ صـاـچـکـدـنـ یـانـانـ باـقـیـشـلـرـ
عـشـقـکـلـهـ کـیـجـهـلـهـ ،ـ غـمـکـهـ قـیـشـلـارـ .ـ

سـنـ خـلـقـ اـیـدـرـکـنـ یـوـقـسـهـ آـتـشـ
یـاقـدـیـ دـهـ آـتـدـیـ خـلـقـتـکـ اـلـیـ ؟ـ
بـرـ خـطاـ چـیـقـدـیـسـهـ آـنـدـنـ پـشـیـنـ
آـرـدـکـدـنـ صـالـاـرـدـیـ بـارـیـ أـجـلـیـ !ـ

دوـشـوـنـورـ ،ـ صـایـاـمـازـ بـرـتـورـلوـ کـوـکـمـ :ـ
فـاجـ حـیـاتـ قـورـتـارـیـ بـوـ بـرـ تـکـ تـوـلـومـ .ـ
نـارـوـهـ نـافـنـ

کـسـرـحـالـنـدـ ،ـ تـامـلـانـامـشـ حـالـدـهـ ،ـ معـنـالـدـرـ ،ـ وـ تـامـ
وـکـاملـ فـکـرـلـحـالـنـهـ کـتـیرـلـدـکـهـ .ـ کـهـ بـوـایـشـ آـنـجـاـقـ
فـرـضـیـلـ اـیـلـهـ ،ـ ذـهـنـ اـمـکـانـلـهـ مـالـکـ سـرـبـسـتـ بـرـتـخـیـلـ
اـیـلـهـ یـاـپـلـاسـیـلـرـ .ـ بـوـتـونـ سـقـطـ شـیـلـ کـبـیـ فـاـشـهـ سـزـ ،ـ
وـ بـوـتـونـ آـیـقـیرـیـ شـیـلـ کـبـیـ دـافـعـدـلـرـ .ـ

بوـ سـوـزـلـیـیـ هـرـهـانـکـیـ خـصـوصـیـ بـرـ فـلـسـفـهـ
سـیـسـتـمـیـ اـیـچـینـ طـرـفـدارـانـ بـرـدـعـوـیـ تـلـقـ اـیـمـکـنـیـ
رـجـاـ اـیدـرـمـ .ـ بـالـعـکـسـ ،ـ کـنـدـیـ مـدـیـتـمـزـدـنـ صـمـیـمـیـ
اـولـارـقـ ظـهـورـاـیدـهـ جـكـ وـاـفـدـهـ اـیـدـهـ جـكـ هـرـهـانـکـیـ
بـرـ فـلـسـفـهـ ،ـ فـلـسـفـهـ سـزـلـکـدـنـ دـاهـاـ اـیـدـرـ ،ـ اـلـوـبـرـیـرـکـ
مـقـاـمـ وـ حـاـکـمـ صـورـتـهـ مـتـبـسـدـ (ـ corporateـ)ـ بـرـ
تـجـرـبـهـنـکـ حـقـیـقـیـ لـهـجـهـسـیـ اـیـلـهـ تـکـلـمـ اـیـسـنـ .ـ مـثـلـاـ اـکـرـ
بـزـ حـقـیـقـةـ مـادـیـهـجـیـ بـرـ مـلـتـ اـیـسـهـکـ ،ـ هـیـچـ اـولـاـزـسـهـ
یـکـ بـرـطـرـزـدـهـ وـیـکـ بـرـمـقـیـاسـهـ مـادـیـهـجـیـ بـزـ .ـ بـنـاءـ عـلـیـهـ
اـسـجـامـلـیـ بـرـمـادـیـهـسـیـ فـلـسـفـهـیـ بـنـ حـسـنـ تـلـقـ اـیـدـرـمـ ،ـ
یـاـلـکـزـ کـافـ درـجـهـدـهـ جـسـوـرـ اـولـقـ ،ـ وـ ،ـ بـوـیـلـهـ بـرـ
estheticـ repulsivenessـ)ـ تـلـاحـقـ اـیـدـنـ بـدـیـعـیـاتـ تـفـرـتـهـ (ـ
ظـهـورـیـهـ عـلـامـتـ اـولـقـ شـرـطـیـلـهـ .ـ بـوـیـلـهـ بـرـ فـلـسـفـهـ
فـکـرـلـ اـعـطـاـ اـیدـرـ ،ـ ذـهـنـ بـرـسـیـاستـ طـرـزـیـ وـبـرـیـرـ ،ـ
دـاهـاـ اـیـلـهـرـیـ مـاـشـاـهـدـهـ وـتـجـبـیـلـهـ استـقـاتـ کـوـسـتـهـرـیـرـ
وـ تـیـجـهـ لـرـیـ بـوـیـوـکـ بـرـ مـقـیـاسـهـ اـورـغـانـیـهـ اـیدـرـ .ـ
عـلـمـ طـاـبـوـبـدـهـ قـلـسـفـهـدـنـ چـکـنـدـیـکـمـ مـدـجـهـ
بـوـیـوـکـ بـرـعـلـمـ اـولـاـیـاـجـقـدـرـ ؟ـ دـاـئـاـ ،ـ دـیـکـرـ بـرـلـدـهـ
دـوـشـوـنـلـشـ وـ سـوـیـلـهـنـشـ شـیـلـ اوـزـرـنـدـهـ کـیـرـدـنـ
کـیدـهـ جـکـزـوـرـیـعـزـدـهـصـایـاـجـفـ .ـ بـنـاءـ عـلـیـهـ ،ـ بـوـسـرـوـدـاـنـهـ
ضـمـنـیـ بـرـدـعـوـیـ مـنـدـجـ اـیـهـ اـوـدـهـ خـیـلـهـمـزـکـ قـانـادـلـرـیـ
حـرـکـتـدـنـ اـسـقـاطـ اـیـدـنـ ذـهـنـیـ تـوـرـکـلـکـمـزـیـ اـوـزـرـیـزـدـنـ
آـتـامـزـ دـعـوـاسـیـدـرـ ،ـ نـظـرـیـ وـمـعـاـقـلـوـیـ جـرـأـتـ اـیـچـینـ
فـکـرـلـهـ دـاهـاـ فـضـلـهـ اـیـعـانـ اـیـچـینـ وـاقـعـهـ نـامـنـ وـیرـمـکـ
اعـتـیـادـ اـیـدـیـکـمـ جـزـقـ (ـ Partialـ)ـ فـکـرـلـهـ قـارـشـیـ
جـبـیـتـانـهـ اـعـمـادـیـعـزـدـنـ سـیـلـکـنـوبـ قـورـتـولـقـ اـیـچـینـ اـولـانـ
بـرـدـعـوـادـرـ .ـ فـلـسـفـهـیـ عـلـیـ اـکـثـرـ عـطـفـ اـیدـلـیـدـنـ دـاهـاـ
مـتـواـضـعـ بـرـ اـفـوـلـهـ وـرـدـمـ .ـ لـاـکـنـ اوـنـکـ نـهـائـیـ مـوـقـعـهـ
نـظـرـآـخـوـیـتـ ،ـ نـهـ قـادـارـ مـتـواـضـعـ اـولـوـرـسـهـ اوـلـوـنـ
بـوـ اـفـوـلـهـنـکـ مـاـخـفـلـهـ وـادـامـهـسـهـ مـقـضـیـ جـسـارتـ اـیـلـهـ
غـیرـ قـابـلـ تـالـیـفـ دـکـلـدـرـ .ـ بـوـیـلـهـ بـرـحـوـیـتـ اـیـلـهـجـسـارـتـکـ
امـتـازـجـیـدـرـکـ ،ـ فـیـلـوـسـوـفـکـ اـنـسـانـلـهـ آـجـیـقـ وـ اـنـسـانـجـهـ
خـطـابـ اـیـدـهـبـلـمـهـسـیـ اـیـچـینـ مـقـضـیـ ،ـ بـمـ بـیـلـدـیـکـمـ ،ـ
یـکـانـهـ طـرـزـیـ وـبـرـیـرـ .ـ

قولومیـا دـاـرـالـقـوـنـ

چـهـوـهـ دـوـرـیـ

(ـ مـتـرـجـیـ :ـ عـوـنـ)ـ

(ـ The Philosophical Review)ـ نـیـوـبـرـدـ)ـ

